

2019'dan 2020'ye gündeme dair...

Prof. Dr. Yılmaz Çakaloğlu

Türk Karaciğer Vakfı Başkanı

Hekimlik tarihin en eski mesleklerinden birisi. İlk hekimler tabiri caiz ise dahiliyeciler imiş denilebilir. Çoğu kez din adamları hekimlik yaparmış. Sonra cerrahi gelişmiş. Yavaş yavaş farklı alanlar ve uzmanlaşmalar başlamış. Tüm zamanların kat be kat üzerinde bilimsel gelişme, keşifler, modern tanı yöntemleri ve histopatoloji yanı sıra mikrobiyoloji-viroloji ve görüntüleme yöntemlerindeki olağanüstü ilerlemelerin tamamı 20.yüzyıl ve sonrasında sağlanarak bugünkü modern tıbbı inşa etti. Sonunda insan genomu deşifre edildi. Yakında yapay zekanın yaygın kullanımı ile uzay gemilerinde gördüğümüz saniyede tanı koyma ve tedavi etme yeteneğine ulaşacak mıyız bilemeyiz, ama eninde sonunda karar veren bir doktorun olması vazgeçilmez bir gereklilik. Komada veya ağır yaralı bir hastada yapılacaklar bellidir. Bir algoritma içinde gerekli incelemeler yapılırken yaşam fonksiyonların idamesine ve ardından dahili veya cerrahi sorunun giderilmesine çalışılır. Hasta ağırdır, sorun ciddidir, ancak atılacak adımlar bilinmektedir...

Problem vaka ayaktan gelen ve bir türlü geçmeyen şişkinlik, karın ağrısı ve düzensiz dışkılama yakınması olan ve anamnezinde migren, fibromiyalji ve uyku sorunu bulunan 50'li yaşlarda bir kadın hastanın tanısı ve tedavisindedir. Burada **"Hastayı dinle, o sana tanıyı söyler"** özlü sözü akla gelmelidir. Kilo kaybı, kanama, ateş, lökositoz, anemi vb. organik hastalık belirtisi ve bulgusu olmayan kişilerde **fonksiyonel dispepsi** düşünülmelidir. Birçok mide asidi baskılayıcı ve antiasid etkili ilaçlar almasına ve birkaç kez yapılan gastroskopide sıradan antral gastrit tanısı dışında bulgu olmamasına rağmen yakınmaları geçmeyen böyle bir hastada hafif bir sedatif/trankilizan ve antispazmodiklerle belirgin semptomatik iyileşme sağlanabilir ve uzun süreli tedavi için ise düşük doz trisiklik antidepresanlar veya yeni jenerasyon diğer antidepresan ilaçlardan yararlanılabilir. Hekimlik hastayı bir bütün olarak değerlendirmektir.

Gelelim gündeme... Bizler, Türk Karaciğer Vakfı ve Hep Yaşam Derneği üyeleri ve gönüllüleri her Temmuz'da tatil havasında çalışmaya devam eder ve seyahat planları yaparken, bir taraftan da **28 Temmuz Dünya Hepatit Günü** etkinlikleri hazırlığına başlarız. İstanbul'daki ilçe belediyelerinin desteği ile Şişli, Beşiktaş, Kadıköy gibi görkemli ve kültürlü kentlerin renkli meydanlarında standlar kurar, pandomim ve modern dans gösterileri yanı sıra bando eşliğinde dans eder, halay çeker, harmandalı oynar ve hazırladığımız bilgilendirici binlerce broşürü insanlarımıza dağıtırız. Standımızda ise vakıf logosunu taşıyan bez çanta, şapka ve dergilerimizden oluşan paketi meraklılarına sunar ve eğlenceli bir ortamda viral hepatitler hakkında bilgilendirme ve farkındalık oluşturma çalışması yaparız. Galata kulesi ve Boğaziçi'ndeki ilk 2 köprümüzün sarı ışıklarla aydınlatılmasını sağlar ve viral hepatitlerin halk arasındaki ismi olan "sarılık" metaforuna dikkat çekeriz... En son 2019 yılında Kadıköy İskele meydanında idik.

Bu yıl her şey farklı... 2020 uğursuz bir yıl kesin... Depremler, doğal afetler ve en sonunda Corona virüs pandemisi... Ne oluyoruz. Doğa bizi cezalandırma kararı mı aldı. Yoksa bu "Çin işi, Japon işi bunu yapan iki kişi, biri erkek biri dişi" hesabı bir Çin işi virusun saldırısına mı maruz kaldık... Gerçi virusun cinsiyeti yok, ancak bir canlının vücudunda, hücrelerinde yaşayıp çoğalabiliyor. Üstelik bu çoğalma işini de bizim hücrelerimize yaptırıyor. Durum vahim ve karışık... Hayat bir dönem yoğun bakımdaydı, şimdi ara ünitelerdeyiz. Ardından tek kişilik odalarda sadece tek ziyaretçi ile geçen günler. Dışardakilerin durumu da aynı. Hatta daha dramatik. Birbirini göremeyen yaş grupları, gizli kalmış, örtülü temizlik manyaklarının açığa çıkması, erkeklerin evin kadını olmaya başlaması, artan sosyal sorunlar saymakla bitmez. Ekonomik çöküntü ise krizin en ciddi sonuçlar doğurduğu alan, her zaman.

Bu yıl TKCV olarak açık alan etkinlik çalışması yapmama kararı aldık. Buna karşılık İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Kent Konseyinin katkıları ile billboardları, şehrin alanlarını ve toplu taşıma araçlarındaki ekranları kullanacağız. Ayrıca yazılı ve görsel basında Dünya Hepatit Günü ve hepatitlerin önemi konusundaki haberlerimiz ve canlı yayın konuşmalarımız olacak... Moda olan "e-webinar"lardan birisini de biz yaparsak hiç kimse şaşırmasın... Ya da "Facebook" veya "Instagram"da canlı yayın, sorular ve cevaplar.

Evet 2019-2020 dönemine ait "**Karaciğerim Dergisi**" 7. sayısı zengin bir içerik ile e-dergi olarak karşınızda. Umarım dergiye ulaşmak için TKCV web sayfasına (www.tkcv.org) girmek zorunluluğu zamanla bir alışkanlığa dönüşür ve ilginizin artmasına vesile olur. Pandemimiz, daha mutlu ve huzurlu bir 2021 dileği ile sevgiler ve saygılarımı sunarım.

Prof. Dr. Yılmaz Çakaloğlu, TKCV Başkanı